

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про друковані засоби масової інформації
(пресу) в Україні

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, N 1, ст. 1)

(Вводиться в дію Постановою ВР
N 2783-XII (2783-12) від 16.11.92, ВВР, 1993, N 1, ст. 2)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 3582-XII (3582-12) від 11.11.93, ВВР, 1993, N 46, ст.427
N 70/97-ВР від 14.02.97, ВВР, 1997, N 15, ст.115
N 744-IV (744-15) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 29, ст.234
N 762-IV (762-15) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247
N 1107-IV (1107-15) від 10.07.2003, ВВР, 2004, N 7, ст.51
N 1268-IV (1268-15) від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 11, ст.141
N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004, ВВР, 2004, N 16, ст.238
N 1703-IV (1703-15) від 11.05.2004, ВВР, 2004, N 32, ст.394)

Цей Закон створює правові основи діяльності друкованих засобів масової інформації (преси) в Україні, встановлює державні гарантії їх свободи відповідно до Конституції України (254к/96-ВР), Закону України "Про інформацію" (2657-12) та інших актів чинного законодавства і визнаних Україною міжнародно-правових документів.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Друковані засоби масової інформації (преса)
в Україні

В цьому Законі під друкованими засобами масової інформації (пресою) в Україні розуміються періодичні і такі, що продовжуються, видання, які виходять під постійною назвою, з періодичністю один і більше номерів (випусків) протягом року на підставі свідчення про державну реєстрацію.

Додатки до друкованих засобів масової інформації у вигляді видань газетного та журнального типу є окремими періодичними і такими, що продовжуються, друкованими виданнями і підлягають реєстрації на загальних підставах.

Зазначені в частинах першій та другій цієї статті Закону друковані видання можуть включати до свого складу інші носії інформації (платівки, дискети, магнітофонні та відеокасети тощо), розповсюдження яких не заборонено чинним законодавством України.

Друкований засіб масової інформації вважається виданим, якщо він підписаний до виходу в світ і видрукований будь-яким тиражем. Сфера розповсюдження друкованого засобу масової інформації не обмежується.

Стаття 2. Свобода діяльності друкованих засобів масової
інформації

Свобода слова і вільне вираження у друкованій формі своїх поглядів і переконань гарантуються Конституцією України і відповідно до цього Закону означають право кожного громадянина вільно і незалежно шукати, одержувати, фіксувати, зберігати,

використовувати та поширювати будь-яку відкриту за режимом доступу інформацію за допомогою друкованих засобів масової інформації. (Частина перша статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1703-IV (1703-15) від 11.05.2004)

Друковані засоби масової інформації є вільними. Забороняється створення та фінансування державних органів, установ, організацій або посад для цензури масової інформації.

Не допускається вимога попереднього погодження повідомлень і матеріалів, які поширюються друкованими засобами масової інформації, а також заборона поширення повідомлень і матеріалів з боку посадових осіб державних органів, підприємств, установ, організацій або об'єднань громадян, крім випадків, коли посадова особа є автором поширюваної інформації чи дала інтерв'ю.

Держава гарантує економічну самостійність та забезпечує економічну підтримку діяльності друкованих засобів масової інформації, запобігає зловживанню монопольним становищем на ринку з боку видавців і розповсюджувачів друкованої продукції. Заходи, спрямовані на забезпечення економічної підтримки діяльності друкованих засобів масової інформації, та органи державної виконавчої влади, які здійснюють цю підтримку, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 3. Неприпустимість зловживання свободою діяльності друкованих засобів масової інформації

Друковані засоби масової інформації в Україні не можуть бути використані для:

поширення відомостей, розголошення яких забороняється статтею 46 Закону України "Про інформацію" (2657-12);

закликів до захоплення влади, насильницької зміни конституційного ладу або територіальної цілісності України;

пропаганди війни, насильства та жорстокості;

розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі;

розповсюдження порнографії, а також з метою вчинення терористичних актів та інших кримінально караних діянь. (Абзац шостий частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1268-IV (1268-15) від 18.11.2003)

Забороняється використання друкованих засобів масової інформації для:

втручання в особисте життя громадян, посягання на їх честь і гідність;

розголошення будь-якої інформації, яка може призвести до вказання на особу неповнолітнього правопорушника без його згоди і згоди його представника.

Стаття 4. Мова друкованих засобів масової інформації

Друковані засоби масової інформації в Україні видаються державною мовою, а також іншими мовами.

Стиль і лексика друкованих засобів масової інформації мусять відповідати загальноновизнаним етично-моральним нормам. Вживання лайливих і брутальних слів не допускається.

Стаття 5. Законодавство про друковані засоби масової інформації

Відносини, пов'язані з діяльністю друкованих засобів масової інформації в Україні, регулюються Конституцією України (254к/96-ВР), Законом України "Про інформацію", цим Законом та іншими законодавчими актами України.

Дія цього Закону поширюється на друковані засоби масової інформації, засновані в Україні, а також на друковані засоби масової інформації інших держав, які розповсюджуються в Україні.

Розділ II

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 6. Діяльність друкованих засобів масової інформації

Діяльність друкованих засобів масової інформації - це збирання, творення, редагування, підготовка інформації до друку та видання друкованих засобів масової інформації з метою її поширення серед читачів.

Діяльність друкованих засобів масової інформації, спрямована на отримання прибутку, є підприємницькою діяльністю у цій сфері і здійснюється на основі цього Закону, Закону України "Про підприємництво" (698-12) та інших актів чинного законодавства України.

Діяльність друкованих засобів масової інформації забезпечується самостійністю її суб'єктів у всіх видах відносин, пов'язаних із здійсненням їх прав і обов'язків. Втручання в діяльність друкованих засобів масової інформації поза межами, визначеними цим Законом, забороняється.

Діяльність друкованих засобів масової інформації у сфері виробництва та розповсюдження реклами здійснюється відповідно до Закону України "Про рекламу" (270/96-ВР). (Статтю 6 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 70/97-ВР від 14.02.97)

Діяльність друкованих засобів масової інформації, пов'язана з передвиборною агітацією чи політичною рекламою під час виборчого процесу або процесу референдуму, провадиться з урахуванням вимог законодавства про вибори та референдуми. (Статтю 6 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом N 744-IV (744-15) від 15.05.2003)

Стаття 7. Суб'єкти діяльності друкованих засобів масової інформації

До суб'єктів діяльності друкованих засобів масової інформації належать засновник (співзасновники) друкованого засобу масової інформації, його редактор (головний редактор), редакційна колегія, редакція, трудовий колектив редакції, журналістський колектив, журналіст, автор, видавець, розповсюдjuвач.

Засновник (співзасновники) може об'єднувати в одній особі редакцію, видавця, розповсюдjuвача.

Редакція має право виступати засновником (співзасновником), видавцем, розповсюдjuвачем.

Стаття 8. Право на заснування друкованого засобу масової інформації

Право на заснування друкованого засобу масової інформації належить:

громадянам України, громадянам інших держав та особам без громадянства, не обмеженим у цивільній правоздатності та цивільній дієздатності;

юридичним особам України та інших держав;

трудовим колективам підприємств, установ і організацій на підставі відповідного рішення загальних зборів (конференції).

Особа, яка заснувала друкований засіб масової інформації, є його засновником.

Особи, які об'єдналися з метою спільного заснування видання, вважаються його співзасновниками.

Стаття 9. Відносини між співзасновниками друкованого засобу масової інформації

Відносини між співзасновниками друкованого засобу масової інформації, а також співзасновниками-підприємцями щодо його заснування та діяльності визначаються установчим договором, який укладається між ними відповідно до чинного законодавства України.

Установчим договором передбачається розподіл між співзасновниками обов'язків щодо виробничого, фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності створюваного ними друкованого засобу масової інформації.

Якщо одним із співзасновників є фізична особа, установчий договір засвідчується в нотаріальному порядку.

Спори, що виникають між співзасновниками друкованого засобу масової інформації при укладанні, виконанні та розірванні установчого договору, вирішуються в порядку, встановленому чинним законодавством України.

Стаття 10. Гарантії від монополізації друкованих засобів масової інформації

Монополізація загальнодержавних і регіональних громадсько-політичних друкованих засобів масової інформації в Україні не допускається.

Фізична або юридична особа не може бути засновником (співзасновником) чи контролювати більше 5 відсотків таких видань.

Під контролем у цьому Законі розуміється можливість такої особи здійснювати матеріальними чи фінансовими засобами вплив на діяльність друкованого засобу масової інформації.

Контроль за додержанням вимог цієї статті покладається на органи державної виконавчої влади, визначені Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Державна реєстрація друкованого засобу масової інформації

Друкований засіб масової інформації може видаватися після його державної реєстрації (з0173-06).

Державній реєстрації підлягають всі друковані засоби масової інформації, що видаються на території України, незалежно від сфери розповсюдження, тиражу і способу його виготовлення.

Заяви про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації подаються засновником (співзасновниками) до органів державної виконавчої влади, визначених Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Заява про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

У заяві про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації повинні бути вказані:

- 1) засновник (співзасновники) видання;
- 2) вид видання;
- 3) назва видання;
- 4) мова видання;

5) сфера розповсюдження (місцева, регіональна, загальнодержавна, зарубіжна) та категорії читачів;

6) програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість;

7) передбачувані періодичність випуску, обсяг і формат видання;

8) юридична адреса засновника, кожного із співзасновників та його (їх) банківські реквізити;

9) місцезнаходження редакції.

Реєструючий орган має право зажадати від засновника (співзасновників) подання документів, якими підтверджується його (їх) цивільна правоздатність та цивільна дієздатність (паспорт, статут, договір між співзасновниками, договір з правонаступником, довіреність тощо).

При проведенні державної реєстрації забороняється вимагати від засновника (співзасновників) подання інших відомостей і документів.

Про зміну виду видання, юридичної адреси засновника (співзасновників), місцезнаходження редакції засновник (співзасновники) друкованого засобу масової інформації зобов'язаний (зобов'язані) відповідно повідомити реєструючий орган у місячний термін. (Статтю 12 доповнено частиною згідно із Законом N 1107-IV (1107-15) від 10.07.2003)

Стаття 13. Порядок розгляду заяви про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Реєструючий орган зобов'язаний в місячний строк розглянути заяву про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації і письмово повідомити засновника (співзасновників) про результат розгляду.

В межах цього строку реєструючий орган приймає рішення про:

- а) державну реєстрацію видання;
- б) відмову у державній реєстрації;
- в) зупинення строку розгляду заяви про реєстрацію.

Зупинення цього строку здійснюється реєструючим органом, якщо:

1) засновник (співзасновники) не подав документи, якими підтверджується його (їх) цивільна правоздатність та цивільна дієздатність;

2) між співзасновниками не укладено установчий договір, передбачений статтею 9 цього Закону;

3) виникли обставини, за яких з незалежних від реєструючого органу причин своєчасне проведення державної реєстрації неможливе.

Зупинений строк розгляду заяви про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації поновлюється з дня, коли заявник письмово повідомить про усунення причин, що перешкоджали державній реєстрації видання.

Стаття 14. Розповсюдження друкованої інформації без державної реєстрації видань

Державній реєстрації не підлягають:

1) законодавчі, офіційні нормативні та інші акти, бюлетені судової практики, що видаються органами законодавчої, судової та виконавчої влади; (Пункт 1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV (762-15) від 15.05.2003)

2) інформаційні матеріали та документація, що видаються підприємствами, організаціями, навчальними закладами і науковими установами з метою використання їх у своїй діяльності;

3) видана за допомогою технічних засобів друкована продукція, не призначена для публічного розповсюдження, або машинописна, розмножена на правах рукопису.

Стаття 15. Відмова в державній реєстрації друкованого засобу масової інформації

Відмова в державній реєстрації друкованого засобу масової інформації можлива тільки з таких підстав:

1) якщо назва друкованого засобу масової інформації, його програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість суперечать статтям 3 і 4 цього Закону;

2) якщо реєструючим органом уже раніше видано свідоцтво друкованому засобу масової інформації з тією ж назвою, за винятком видань, що виходять різними мовами;

3) якщо заяву подано до закінчення року з дня набрання законної сили рішенням про припинення діяльності друкованого засобу масової інформації.

У письмовому повідомленні про відмову в державній реєстрації зазначаються підстави, передбачені цією статтею Закону.

Стаття 16. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації видається засновнику (співзасновникам) після сплати ним реєстраційного збору.

Засновник (співзасновники) зберігає право розпочати випуск друкованого засобу масової інформації протягом одного року з дня одержання свідоцтва. В разі пропуску цього строку без поважних причин свідоцтво про державну реєстрацію втрачає чинність.

Дублікат свідоцтва видається на підставі письмової заяви засновника (співзасновників) до реєструючого органу.

Зразок свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Реєстраційний збір

За видачу свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації справляється збір у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

За видачу свідоцтва про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації для дітей, інвалідів розмір реєстраційного збору зменшується на 50 відсотків. Від сплати реєстраційного збору звільняються видання, які засновуються з благодійною метою для безкоштовного розповсюдження.

Засновник (співзасновники) сплачує реєстраційний збір протягом одного місяця з дня одержання письмового повідомлення реєструючого органу про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації.

За видачу дублікату свідоцтва про державну реєстрацію періодичного друкованого видання справляється збір у розмірі 20 відсотків від встановленого реєстраційного збору.

Друковані засоби масової інформації, що видаються та розповсюджуються в Україні, але зареєстровані в інших державах, підлягають державній реєстрації в Україні із сплатою реєстраційного збору в половинному розмірі.

Стаття 18. Припинення випуску друкованого засобу масової інформації

Випуск друкованого засобу масової інформації може бути припинено за рішенням засновника (співзасновників) або суду.

Засновник (співзасновники) має право припинити випуск видання у випадках і порядку, передбачених установчим договором або статутом редакції чи іншим договором, укладеним між засновником (співзасновниками) і редакцією.

Суд припиняє випуск видання у разі порушення частини першої статті 3 цього Закону або ліквідації юридичної особи, яка є засновником видання. Про своє рішення суд повідомляє відповідний реєструючий орган. (Частина третя статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3582-12 від 11.11.93)

На підставі письмового повідомлення засновника (співзасновників), погодженого з редакцією, або рішення суду про припинення випуску друкованого засобу масової інформації реєструючий орган визнає свідоцтво про його державну реєстрацію недійсним.

Вилучення тиражу чи окремої його частини допускається тільки за рішенням або вироком суду, які набрали чинності.

Стаття 19. Порядок оскарження відмови в державній реєстрації друкованого засобу масової інформації або рішення про припинення його випуску

Відмова в державній реєстрації друкованого засобу масової інформації або порушення встановленого статтею 13 цього Закону порядку державної реєстрації, а також рішення про припинення випуску видання можуть бути оскаржені засновником (співзасновниками) у судовому порядку.

Скасування рішення про припинення діяльності друкованого засобу масової інформації тягне за собою відшкодування збитків, заподіяних засновнику (співзасновникам), включаючи неодержані доходи.

Стаття 20. Перереєстрація друкованого засобу масової інформації

Друкований засіб масової інформації підлягає перереєстрації в разі зміни засновника (складу співзасновників), назви, мови, сфери розповсюдження видання.

Зміна засновника (складу співзасновників) повинна оформлятися угодою між засновником (співзасновниками) і його правонаступником, укладеною відповідно до вимог цивільного законодавства України. Ця угода є підставою для подання правонаступником заяви про перереєстрацію в порядку, передбаченому статтями 11 і 12 цього Закону.

Спори щодо зміни засновника (складу співзасновників) вирішуються судом в порядку, передбаченому цивільним процесуальним законодавством України.

При перереєстрації друкованого засобу масової інформації реєстраційний збір сплачується у половинному розмірі.

Стаття 21. Редакція друкованого засобу масової інформації

Підготовку та випуск у світ друкованого засобу масової інформації за дорученням засновника (співзасновників) здійснює редакція або інша установа, що виконує її функції.

Редакція діє на підставі свого статуту та реалізує програму друкованого засобу масової інформації, затверджену засновником (співзасновниками).

Редакція друкованого засобу масової інформації набуває статусу юридичної особи з дня державної реєстрації, яка здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

Стаття 22. Статут редакції друкованого засобу масової інформації

Статут редакції друкованого засобу масової інформації визначає виробничі, майнові, фінансові та інші умови її діяльності.

Статут редакції затверджується засновником (співзасновниками) відповідно до чинного законодавства України.

Статут редакції може передбачати будь-які види господарської діяльності, які не заборонені законом і відповідають цілям її діяльності.

У статуті редакції визначаються: засновник (співзасновники) та назва друкованого засобу масової інформації, місцезнаходження його редакції, предмет і цілі діяльності, її органи управління, порядок їх формування, компетенція та повноваження журналістського і трудового колективів та їх виборних органів, порядок утворення майна редакції, положення щодо вирішення питань виробничого, фінансового, матеріально-технічного забезпечення діяльності видання та його редакції, умови її реорганізації, припинення діяльності, інші положення.

Стаття 23. Редактор (головний редактор) друкованого засобу масової інформації

Редактор (головний редактор) друкованого засобу масової інформації є керівником редакції, уповноваженим на те засновником (співзасновниками).

Редактор (головний редактор) призначається (обирається) на посаду і звільняється з посади в порядку, встановленому засновником (співзасновниками) у статуті редакції відповідно до чинного законодавства України про працю.

Редактор (головний редактор), обраний на посаду трудовим колективом редакції, не може бути звільнений з посади без згоди трудового колективу редакції.

Редактор (головний редактор) керує діяльністю редакції в межах повноважень, визначених її статутом, представляє редакцію у відносинах із засновником (співзасновниками), видавцем, авторами, державними органами, об'єднаннями громадян і окремими громадянами, а також у суді і третейському суді та несе відповідальність за виконання вимог, що ставляться до діяльності друкованого засобу масової інформації, його редакції відповідно до цього Закону та інших актів законодавства України. (Частина четверта статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV (762-15) від 15.05.2003)

Стаття 24. Редакційна колегія друкованого засобу масової інформації

Редакційна колегія - дорадчий орган управління діяльністю редакції друкованого засобу масової інформації - створюється, діє та припиняє свою діяльність відповідно до статуту редакції і очолюється її редактором (головним редактором).

Рішення редакційної колегії набирає чинності після його затвердження редактором (головним редактором).

Стаття 25. Журналіст редакції друкованого засобу масової інформації

Журналістом редакції друкованого засобу масової інформації відповідно до цього Закону є творчий працівник, який професійно збирає, одержує, створює і займається підготовкою інформації для друкованого засобу масової інформації та діє на підставі трудових чи інших договірних відносин з його редакцією або займається такою діяльністю за її уповноваженням.

Належність журналіста до друкованого засобу масової інформації підтверджується редакційним посвідченням чи іншим документом, виданим йому редакцією цього друкованого засобу масової інформації.

На особу, якій видано редакційне посвідчення чи інший документ, що засвідчує її належність до друкованого засобу масової інформації, поширюються права і обов'язки, зазначені у статті 26 цього Закону.

Стаття 26. Права та обов'язки журналіста редакції

Здійснюючи свою діяльність на засадах професійної самостійності, журналіст використовує права та виконує обов'язки, передбачені Законом України "Про інформацію" (2657-12) та цим Законом.

Журналіст має право:

1) на вільне одержання, використання, поширення (публікацію) та зберігання відкритої за режимом доступу інформації; (Пункт 1 частини другої статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1703-IV (1703-15) від 11.05.2004)

2) відвідувати державні органи влади, органи місцевого і регіонального самоврядування, а також підприємства, установи і організації та бути прийнятим їх посадовими особами;

3) відкрито здійснювати записи, в тому числі із застосуванням будь-яких технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом;

4) на вільний доступ до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів; обмеження цього доступу зумовлюються лише специфікою цінностей та особливими умовами їх схоронності, що визначаються чинним законодавством України;

5) переваги на одержання відкритої за режимом доступу інформації;

6) на безкоштовне задоволення запиту щодо доступу до офіційних документів;

7) по пред'явленні редакційного посвідчення чи іншого документа, що засвідчує його належність до друкованого засобу масової інформації, перебувати в районі стихійного лиха, катастроф, в місцях аварій, масових безпорядків, на мітингах і демонстраціях, на територіях, де оголошено надзвичайний стан;

8) звертатися до спеціалістів при перевірці одержаних інформаційних матеріалів;

9) поширювати підготовлені ним повідомлення і матеріали за власним підписом, під умовним ім'ям (псевдонімом) або без підпису (анонімно);

10) відмовлятися від публікації матеріалу за власним підписом, якщо його зміст після редакційної правки суперечить особистим переконанням автора;

11) на збереження таємниці авторства та джерел інформації, за винятком випадків, коли ці таємниці обнародуються на вимогу суду.

Журналіст зобов'язаний:

1) дотримуватися програми діяльності друкованого засобу масової інформації, з редакцією якого він перебуває у трудових або

інших договірних відносинах, керуватися положеннями статуту редакції;

2) подавати для публікації об'єктивну і достовірну інформацію;

3) задовольняти прохання осіб, які надають інформацію, щодо їх авторства або збереження таємниці авторства;

4) відмовлятися від доручення редактора (головного редактора) чи редакції, якщо воно не може бути виконано без порушення Закону;

5) представлятися та пред'являти редакційне посвідчення чи інший документ, що засвідчує його належність до друкованого засобу масової інформації;

6) виконувати обов'язки учасника інформаційних відносин;

7) утримуватися від поширення в комерційних цілях інформаційних матеріалів, які містять рекламні відомості про реквізити виробника продукції чи послуг (його адресу, контактний телефон, банківський рахунок), комерційні ознаки товару чи послуг тощо.

Журналіст несе відповідальність в межах чинного законодавства за перевищення своїх прав і невиконання обов'язків.

Стаття 27. Акредитація журналіста

Редакції друкованих засобів масової інформації мають право за погодженням з державними органами та органами управління об'єднань громадян безкоштовно акредитувати при них своїх журналістів на визначений або на невизначений строк.

Органи, при яких акредитовано журналіста, сприяють йому у здійсненні професійної діяльності, попереджують про проведення нарад та інших заходів, забезпечують стенограмами, протоколами та іншими матеріалами.

У разі перевищення журналістом своїх прав і невиконання обов'язків його акредитація може бути припинена тільки за рішенням органу, який його акредитував. Письмове повідомлення із зазначенням підстав припинення акредитації одночасно видається журналісту і надсилається редакції друкованого засобу масової інформації, до якого він належить.

Стаття 28. Видавець друкованого засобу масової інформації

Видавцем друкованого засобу масової інформації може виступати суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює функції матеріально-технічного забезпечення видання друкованого засобу масової інформації, на підставі пред'явлення засновником (співзасновниками) свідоцтва про його державну реєстрацію і укладеного між ними договору.

Стаття 29. Продукція друкованого засобу масової інформації

Виготовлений видавцем тираж окремого випуску видання, підписаний редактором (головним редактором) на вихід у світ, є продукцією друкованого засобу масової інформації.

Стаття 30. Розповсюдjuвач продукції друкованого засобу масової інформації

Суб'єкт підприємницької діяльності, який продає, надсилає за передплатою чи іншим способом розповсюджує виданий тираж періодичного і такого, що продовжується, видання, є розповсюдjuвачем продукції друкованого засобу масової інформації.

Чинити перешкоди розповсюдженню у здійсненні його діяльності на законних підставах забороняється.

Стаття 31. Виробничі, майнові та фінансові відносини між суб'єктами діяльності друкованих засобів масової інформації

Виробничі, майнові та фінансові відносини засновника (співзасновників), редакції, видавця, розповсюдженця друкованого засобу масової інформації будуються на основі чинного законодавства і договору.

Договором визначаються:

кошти на утримання редакції;
частини доходу (прибутку) від діяльності редакції, що розподіляються і надходять у розпорядження засновника (співзасновників), редакції, видавця та розповсюдженця;
зобов'язання засновника і видавця щодо забезпечення виробничих та соціально-побутових умов життя та праці співробітників редакції відповідно до вимог, передбачених чинним законодавством;
інші положення.

Стаття 32. Вихідні дані

У кожному випуску друкованого засобу масової інформації повинні міститися такі вихідні дані:

- 1) назва видання;
- 2) засновник (співзасновники);
- 3) прізвище та ініціали редактора (головного редактора);
- 4) порядковий номер випуску і дата його виходу в світ;
- 5) індекс видання, розповсюдженця за передплатою;
- 6) тираж;
- 7) ціна або помітка "Безкоштовно";
- 8) адреси редакції, видавця, друкарні;
- 9) серія, номер і дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію;
- 10) видавець (співвидавці).

Розповсюдження продукції друкованого засобу масової інформації без вихідних даних забороняється.

Стаття 33. Контрольні примірники

Контрольні примірники періодичних і таких, що продовжуються, видань відразу після надрукування безоплатно надсилаються редакцією засновникові (співзасновникам) і реєструючому органу.

Розділ III

ВІДНОСИНИ МІЖ РЕДАКЦІЯМИ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І ГРОМАДЯНАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Стаття 34. Право на одержання масової інформації через друковані засоби масової інформації

Всі громадяни України, юридичні особи і державні органи відповідно до статті 9 Закону України "Про інформацію" (2657-12) мають право на оперативне одержання через друковані засоби масової інформації публічно поширюваної інформації про діяльність державних органів і організацій, об'єднань громадян та їх посадових осіб, а також інших відомостей, необхідних для реалізації ними своїх прав, свобод і законних інтересів,

здійснення завдань і функцій.

Стаття 35. Інформаційний запит щодо доступу до офіційних документів і запит щодо надання письмової або усної інформації для друкованих засобів масової інформації

Порядок і форма запиту щодо доступу до офіційних документів і запиту щодо надання письмової або усної інформації для друкованих засобів масової інформації, строки їх розгляду, відмова та відстрочка задоволення, порядок відшкодування витрат, пов'язаних із задоволенням запитів, а також характер документів та інформації, що не підлягають наданню для ознайомлення за запитом, визначаються Законом України "Про інформацію".

Стаття 36. Авторські твори і листи

Редакція зобов'язана використовувати авторські матеріали, твори літератури, науки і мистецтва з дотриманням законодавства з питань інтелектуальної власності. (Частина перша статті 36 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

Ніхто не має права зобов'язати редакцію опублікувати відхилений нею твір, лист, інший матеріал або повідомлення, якщо інше не передбачено цим Законом або статутом редакції.

Лист, адресований редакції, може бути використаний у повідомленнях і матеріалах, якщо при цьому не змінюється зміст листа і не порушуються положення цього Закону.

Редакція не зобов'язана відповідати на листи чи пересилати їх до інших інстанцій.

Стаття 37. Спростування інформації

Громадяни, юридичні особи і державні органи, а також їх законні представники мають право вимагати від редакції друкованого засобу масової інформації опублікування ним спростування поширених про них відомостей, що не відповідають дійсності або принижують їх честь та гідність.

Якщо редакція не має доказів того, що опубліковані нею відомості відповідають дійсності, вона зобов'язана на вимогу заявника опублікувати спростування їх у запланованому найближчому випуску друкованого засобу масової інформації або опублікувати його за власною ініціативою.

Спростування повинно бути набрано тим же шрифтом і поміщено під заголовком "Спростування" на тому ж місці шпальти, де містилося повідомлення, яке спростовується.

Обсяг спростування не може більше ніж удвічі перевищувати обсяг спростованого фрагменту опублікованого повідомлення або матеріалу. Забороняється вимагати, щоб спростування було меншим, ніж половина стандартної сторінки машинописного тексту.

Спростування може бути підготовленим у формі відповіді, обсяг якої не перевищує спростованого матеріалу.

Скорочення чи інші зміни в тексті спростування заявника без його згоди не допускаються.

Редакція відмовляє в публікації спростування, якщо спростування:

- 1) порушує положення статті 3 цього Закону;
- 2) суперечить рішенням або вироку суду, які набрали чинності;
- 3) є анонімним.

Редакція може відмовити в публікації спростування, якщо спростування:

- 1) стосується відомостей, які нею вже спростовано;

2) надійшло з вимогою заявника опублікувати його пізніше, ніж через рік з дня публікації відомостей, що спростовуються.

Редакція зобов'язана в строк, що не перевищує одного місяця з дня надходження вимоги, опублікувати спростування і письмово повідомити заявника про строк і час публікації спростування у разі затримки або про відмову в його публікації, зазначивши підстави відмови.

Заявник має право оскаржити відмову в публікації спростування або порушення порядку його публікації до суду, який приймає скаргу до розгляду протягом року з дня публікації спростовуваних відомостей.

Розділ IV

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 38. Міжнародна діяльність друкованих засобів масової інформації та співробітництво у цій сфері

Міжнародна діяльність друкованих засобів масової інформації та співробітництво у цій сфері здійснюються на основі міжнародних договорів, укладених Україною, Закону України "Про інформацію" (2657-12), цього Закону та інших актів чинного законодавства України.

Редакції, журналісти та їх професійні об'єднання беруть участь у міжнародному співробітництві у сфері діяльності друкованих засобів масової інформації на основі угод з громадянами і організаціями інших держав, а також з міжнародними організаціями.

Стаття 39. Розповсюдження в Україні зарубіжних друкованих засобів масової інформації

Для розповсюдження зарубіжного друкованого засобу масової інформації в Україні необхідно одержати дозвіл відповідного державного органу, якщо порядок розповсюдження не встановлено міжнародним договором.

Митний збір за ввезення в Україну продукції зарубіжних засобів масової інформації сплачується в порядку і розмірах, встановлених митним законодавством України.

Міжнародними договорами регулюються порядок виготовлення продукції зарубіжних друкованих засобів масової інформації, а також їх розповсюдження в Україні.

Стаття 40. Зарубіжні кореспонденти

Представництва зарубіжних друкованих засобів масової інформації в Україні створюються за погодженням з Міністерством закордонних справ України, якщо інше не передбачено міжнародним договором.

Зарубіжні представництва українських друкованих засобів масової інформації створюються в порядку, передбаченому законодавчими актами країни перебування, якщо інше не передбачено міжнародним договором.

Акредитація зарубіжних кореспондентів в Україні проводиться Міністерством закордонних справ України відповідно до статті 27 цього Закону.

Розділ V

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ СВОБОДИ ДІЯЛЬНОСТІ
ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 41. Підстави відповідальності

Редакції, засновники, видавці, розповсюджувачі, державні органи, організації та об'єднання громадян несуть відповідальність за порушення законодавства про друковані засоби масової інформації.

Порушеннями законодавства України про друковані засоби масової інформації є:

- 1) порушення, передбачені статтею 47 Закону України "Про інформацію" (2657-12);
- 2) незаконне вилучення або знищення тиражу чи його частини;
- 3) порушення прав журналіста, встановлених цим Законом;
- 4) порушення положень статті 3 цього Закону;
- 5) зловживання правами журналіста;
- 6) одержання свідоцтва про державну реєстрацію шляхом обману;
- 7) виготовлення, випуск або розповсюдження друкованого засобу масової інформації без його реєстрації або після припинення його діяльності, ухилення від перереєстрації чи від повідомлення реєструючому органу про зміну виду видання, юридичної адреси засновника (співзасновників), місцезнаходження редакції; (Пункт 7 частини другої статті 41 в редакції Закону N 1107-IV (1107-15) від 10.07.2003)
- 8) порушення порядку вміщення даних, надсилання контрольних примірників;
- 9) порушення права вимоги щодо публікації спростування та порядку його публікації, передбачених статтею 37 цього Закону;
- 10) порушення законодавства з питань інтелектуальної власності. (Частину другу статті 41 доповнено пунктом 10 згідно із Законом N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

За ці порушення винні особи притягаються до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної або кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством України.

До відповідальності за зловживання свободою діяльності друкованих засобів масової інформації нарівні з авторами інформаційних матеріалів, що порушують цей Закон, притягаються журналіст редакції, її редактор (головний редактор) або інші особи, з дозволу яких ці матеріали було поширено.

Стаття 42. Звільнення від відповідальності

Редакція, журналіст не несуть відповідальності за публікацію відомостей, які не відповідають дійсності, принижують честь і гідність громадян і організацій, порушують права і законні інтереси громадян або являють собою зловживання свободою діяльності друкованих засобів масової інформації і правами журналіста, якщо:

- 1) ці відомості одержано від інформаційних агентств або від засновника (співзасновників);
- 2) вони містяться у відповіді на інформаційний запит щодо доступу до офіційних документів і запит щодо надання письмової або усної інформації, наданої відповідно до вимог Закону України "Про інформацію";
- 3) вони є дослівним відтворенням офіційних виступів посадових осіб державних органів, організацій і об'єднань громадян;
- 4) вони є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих іншим друкованим засобом масової інформації з посиланням на нього;
- 5) в них розголошується таємниця, яка спеціально охороняється законом, проте ці відомості не було отримано журналістом

незаконним шляхом.

Стаття 43. Захист і охорона журналіста при виконанні
службових обов'язків

Професійний журналіст редакції при виконанні службових
обов'язків перебуває під її правовим і соціальним захистом. Честь,
гідність, недоторканність журналіста охороняються законом.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ, 16 листопада 1992 року
N 2782-XII